

ZPRÁVA O ČINNOSTI  
MĚSTSKÁ KNIHOVNA POLIČKA – ROK 2021  
PŮDA (CENTRUM TECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ)

Stejně jako pro řadu jiných institucí byla situace provozu ovlivněna vládními opatřeními proti koronaviru. K úplnému uzavření jsme byli nuceni přistoupit především v první polovině roku. Zajistit alespoň částečný provoz se nám podařilo při nutných omezeních a provozování výdejního okénka, případně zajištění bezkontaktních výpůjček.

Od 27.12.2020 do 10. 1.2021 byla knihovna zcela zavřena (z důvodu vládního nařízení), od 17.března do 31.března proběhla revize knihovního fondu. Dále byl knihovna otevřena pro návštěvy čtenářů od 12. dubna 2021.

### **KNIHOVNA, KNIHY A UŽIVATELÉ**

V roce 2021 jsme evidovali 1635 registrovaných čtenářů. Z toho bylo 353 dětských čtenářů. Celkem evidujeme 29 938 návštěv. Knihovna je obvykle otevřena i ve večerních hodinách a o víkendech.

Do knihovny se vrátily i vzdělávací akce z jiných oblastí než z prioritních oblastí CTV Půda. Pravidelně tak probíhají například historické přednášky, které získaly oblibu zejména mezi seniory. Samotný vzdělávací obsah je tak ještě doplněn důležitým akcentem setkávání a prevence izolovanosti této skupiny.

Knihovna pořádala i kulturní akce (vzhledem k situaci omezeně), z nichž můžeme jmenovat tradičně oblíbené Listování (červenec a prosinec), unikátní Festival básníků v poličském parku u hradeb, na němž vystoupili i nositelé literárních cen, diskuzi s novinářem Tomášem Poláčkem a kardiochirurgem Janem Pirkem, křest knihy Dům bez oken. Městská knihovna (Půda) spolupřádala příměstský tábor Mise na Mars. Prostory knihovny využívají regionální organizace nebo umělci k prezentaci svých děl (fotografie na podporu Zpívající lípy, aukční výstava Oblastní charity Polička, populárně-naučná výstava o Poličských strojárnách).

Knihovna také plní funkce regionální knihovny, pomáhá s provozem ostatním obecním knihovnám v regionu.

### **AKVIZICE**

Celkové výdaje na nákup knihovního fondu činily 209 513 Kč, což je ve srovnání s rokem 2020 značně nižší částka. Knihovna ke konci roku 2021 eviduje 39 031 položek. Akviziční činnost byla na vysoké úrovni, zejména díky zkušenostem a orientaci na knižním trhu a v edičních plánech akviziční knihovnice. Současně knihovna klade při akvizici důraz na

potřeby svých návštěvníků. Mimo knih knihovna půjčuje také audio či audiovizuální díla, tisk a periodika.

## **PLÁNY PRO ROK 2022**

Knihovnu čeká velká rekonstrukce oddělení pro dospělé. Do oddělení pro děti budeme instalovat nové regály. Z hlediska úsporných energetických opatření knihovna nainstalovala termohlavice, topení tak lze nastavit automaticky, na dálku kontrolovat stav teploty a vlhkosti, automaticky nastavovat režimy topení. Doufáme, že se v tomto přístupu staneme inspirací pro ostatní organizace.

## **CENTRUM TECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ PŮDA**

Fungování Centra technického vzdělávání Polička (dále jen „CTV“) v daném období bylo narušeno protiepidemickými opatřeními proti koronaviru, kvůli nimž bylo třeba provoz omezit a v některých obdobích zcela uzavřít. Některé aktivity proběhly online, nebo proběhly v omezeném režimu (registrace návštěvníků, omezený počet míst), věnovali jsme se individuálním konzultacím; cílem byla snaha udržet CTV co nejvíce otevřené, avšak za splnění potřebných podmínek.

Hlavní náplní CTV zůstávají aktivity pořádané v rámci deklarované otevírací doby pro veřejnost (aktivita „Otevřená Půda“ - 13 hodin týdně, celkově je pro aktivity zahrnující rozvíjení klíčových IT kompetencí pro veřejnost vyčleněno alespoň 20 hodin týdně) a rozvíjet klíčové kompetence pro 21.století, především v oblasti IT. Podstatou Otevřené Půdy je poskytnutí vzdělávacího prostoru, vybavení a podpory lektorů široké veřejnosti s důrazem na prvky neformálního vzdělávání, sebeučení, přirozené socializace v mezigeneračním propojení, inovaci v přístupu. Lektori podporují návštěvníky v získávání a rozvíjení kompetencí převážně ve STEM oblastech (informatika, robotika). CTV je dostupné otevřeně a inkluzivně, tedy bez omezení věkového, bezplatně a bez předchozí registrace. Věkovou různorodost může ukázat například účast návštěvníků ze Svazu důchodců ČR. Návštěvníci mají k dispozici lektory, kteří je podporují v práci s technologiemi, mohou využívat vybavení (3D tisk, frézka, vypalovací laser, robotické a infromatické hračky a programy, mikroskopy, nářadí, tablety, PC). Značnou část návštěvníků tvoří i ženy a dívky; CTV se snaží jít cestou inkluze a otevřenosti, proto nechceme vytvářet kurzy určené pouze pro dívky, ale spíše se je snažíme podporovat a zapojovat do IT aktivit. Zkušenosti z předchozího roku potvrdily, že je efektivní udržet vysokou otevřenost pro všechny návštěvníky (3 dny v týdnu, včetně jednoho víkendového dnu) bez omezení věkového či rozdělení dle schopností. Tento přístup slouží v souladu s deklarovanými cíli projektu jako dobré zázemí pro tvorbu a posilování sociálních vazeb. Bezplatné návštěvy také podporují návštěvníky z rodin ohrožených sociálním vyloučením.

Pro veřejnost je CTV Půda zpřístupněna také jako otevřená dílna (tzv. FabLab), lze využít vybavení knihovny pro vlastní výrobu (3D tiskárna, CO2 laser, CNC frézka, drobné nářadí). Pro veřejnost v první polovině roku probíhal také klub Půdníček (přírodověda s využitím angličtiny a technologií), konaly se aktivity „Podvečerní výlety do mikrosvěta“ taktéž s nezbytným provázáním na využití angličtiny.

Vzdělávání v digitálních technologiích je též zajištěno v občasných specializovaných workshopech. CTV ve spolupráci s místním gymnáziem pořádá pravidelná setkávání a neformální výuku tzv. „bastlení“ (skupina MAKERS, 1x týdně 2 h, ve spolupráci s Gymnáziem Polička). V různých workshopech se zaměřujeme na různé technologie (BBC micro:bit, Arduino, programování, Otto DIY atp.). Příležitostně se schází i skupina dětí (12 - 14 let), které se účastní robotických soutěží nebo vytváří deskové hry.

Pozitivní ohlasy si CTV získalo i ve skupině dětí se specifickými potřebami (zejména ADHD a autismus) a speciálními vzdělávacími potřebami. V únoru 2021 se v CTV a za podpory spolupracující organizace MaTami (rodinné centrum) zformovala svépomocná skupina rodičů, kteří vytvořili samostatnou skupinu, která se pravidelně v CTV schází a poskytuje bezpečný a klidný prostor pro práci s technologiemi i pro tyto děti a mladistvé. Ze svépomocné skupiny později vznikla instituce Rodinné centrum Podané srdce, jež se specializuje na práci s touto skupinou. CTV tak stálo u zrodu inkluzivně a komunitně vedené a zformované skupiny, která se v prostoru CTV velmi dobře adaptovala a může zde rozvíjet klíčové kompetence pro 21. století. CTV využívají i děti ze Speciální základní školy Bystré (pobočka v Poličce), které se účastní workshopů. V oblasti neformálních vzdělávacích aktivit se v CTV zformovala i skupina žáků, kteří mají individuální vzdělávací plán (tzv. domácí školáci), CTV jim poskytuje prostor k vzdělávání a používání technologií.

Zároveň CTV slouží jako podpora formálních vzdělávacích aktivit, při které nabízíme školám a organizacím v regionu vzdělávací programy zaměřené primárně na projektové dny. Poptávka po programech převyšuje možnosti CTV, zaměřujeme se tedy především na školy v regionu. Tuto projektovou výuku ve STEM oblastech vyhledávají mateřské, základní i střední školy z celého regionu (například ZŠ a MŠ Telecí, ZŠ Na Lukách Polička, ze středních škol např. SOŠ a SOU Polička a další).

CTV Půda také hostí a spolupořádá občasně vzdělávací aktivity pro učitele, knihovníky nebo další pracovníky. Jako doplňkovou činnost Půdy můžeme uvést účasti na konferencích (odborných jako např. Knihovny současnosti,

nebo pro veřejnost např. Maker Faire Brno, kde jsme prezentovali i s dětmi, které CTV navštěvují), na nichž prezentujeme činnost Půdy. CTV Půda pořádala ve spolupráci s ostatními poličskými organizacemi příměstský tábor zaměřený na rozvoj inforatického myšlení (9.8.2021 až 13.8.2021).

## **VÝUKA CIZÍCH JAZYKŮ**

CTV Půda slouží dle projektu také jako učebna pro výuku jazyků. Pravidelně probíhá výuka angličtiny; angličtinu jsme zvolili pro její nezbytnost v globalizovaném světě. Výuka angličtiny pro širokou veřejnost probíhá 1x týdně 90 minut. Lekce je zaměřena převážně na konverzaci, s širokou nabídkou témat. Lekci zajišťuje renomovaná Jazyková škola Skřivánek Pardubice, vyučuje rodilý mluvčí. Jazykové lekce jsou koncipovány opět s důrazem na celkovou otevřenost CTV, nejsou věkově omezené, konají se v podvečerních hodinách, jsou otevřené (není třeba se hlásit na celý kurz jako je tomu v obvyklých jazykových školách). To značně rozšiřuje možnosti, neboť lekce mohou navštívit i ti návštěvníci, kteří nemají čas na pravidelné týdenní lekce. Zároveň se formuje různorodá (věkově, profesně, jazykovou úrovní) skupina, která lekce navštěvuje. Tato diverzita zajišťuje přirozenou práci s jazykem, toleranci při vzájemném učení a socializaci mezi různými generacemi. Co se týká dalšího využití angličtiny, pak můžeme uvést nárazové lekce cestovatelské angličtiny, které jsou zaměřeny spíše pro začátečníky. Nezbytnou angličtinu také využíváme při přírodovědných programech či při práci s roboty, práci s programy, snažíme se návštěvníky učit využívat zdroje například pro programování v angličtině. Angličtinu vkládáme do našich programů, tak aby se výukové oblasti přirozeně prolínaly (např. technická angličtina v rámci vzdělávacích programů, ovládání programů, robotů apod. pomocí cizojazyčných příkazů nebo angličtina v přírodovědných programech).

Co se týká výuky minoritního jazyka, pak v jarním období 2021 proběhly lekce „Základy moderní hebrejštiny“ ve spolupráci s Domem národnostních menšin v Praze. Lekce proběhly online (23. března 2021 a 30. března 2021), což se pro výuku složitého jazyka ukázalo jako nepraktické. Online lekce současně probíhaly v období koronavirové epidemie, která negativně ovlivnila možnosti veřejnosti docházet na výuku či se jí účastnit online, a zhatila koncept výuky, která sice byla do značné míry koncipována jako online, avšak nemožnost osobního seznámení s lektorem a komplikace způsobené pandemickou situací kurz moderní hebrejštiny ukončily. Ochutnávkovou lekci hebrejštiny můžete **shlédnout ve videu**. S Jazykovou školou Skřivánek Pardubice jsme rovněž jednali o zajištění lektora pro výuku čínštiny, bohužel jsme narazili na limity časové a vzdálenostní (pro zahájení výuky nebyl k dispozici lektor, který by měl

kapacitu přijet jednou týdně přímo do Poličky). Jsme si vědomi, že v oblasti výuky minoritních či méně tradičních jazyků máme mezery a v průběhu příštího období znásobíme snahy o nalezení vhodné nabídky výuky minoritních jazyků.

## **DALŠÍ AKTIVITY**

Jako příklad dobré praxe je CTV vyhledáváno zástupci školských i neškolských organizací, je zváno na odborné konference, připravuje workshopy (např. Robotika pro učitele informatiky ve spolupráci s MFF UK, EduTime, Roboakademie, Robotika pro učitele, Hardwario v knihovnách, Robotika pro Erasmus+); dále poskytuje konzultace studentům knihovnictví (KISK MUNI). Provádíme i školení mimo CTV. V rámci MAS Poličsko se CTV podílí na realizaci Místního akčního plánu vzdělávání. Ve spolupráci s MAS Poličsko dále realizujeme projekt "Roboti pro region", při kterém navštěvujeme MŠ a ZŠ v okolí, zaučujeme je v práci s roboty a informatickým myšlením, půjčujeme vybavení.

Majetek pořízený z dotace je součástí inventárního soupisu majetku, je pojištěný proti rozbití a krádeži, zajištěna je průběžná údržba. Z pohledu provozních výdajů a příjmů projektu, zajišťovaných Městskou knihovnou Polička, je projekt dlouhodobě udržitelný.

15.3.2022 v Poličce

Zpracovala Tereza Stříteská

Schválil Jan Jukl

Schváleno Radou města Poličky na 6. schůzi konané 21.března 2022

## **PŘÍLOHA 1**

Veřejné a mediální výstupy 21.února 2021 až 21. února 2022 - vybrané příklady

Český Rozhlas Vltava - audiopříspěvek, 10. května 2021

Městská knihovna Polička – Na Půdě v Poličce ožívají roboti

<https://vltava.rozhlas.cz/pocet-knihoven-v-nasi-zemi-prevysuje-jakoukoliv-jinou-evropskou-zemi-kdyby-se-8485236/3>

Co dokáže knihovna? - Mapa sociálních inovací v knihovnách, projekt CIDES

<https://codokaze.knihovna.cz/policka-puda/>

Seznam Zprávy: rozhovor s vedoucí Půdy, knihovnicí a učitelkou informatiky Mgr. Hanou Šandovou, 11.září 2021

Kasík, Pavel. Robůtci učí děti myslet „informaticky“. Knihovnice radí, jak jim nepřekážet. Seznam zprávy. 11. září 2021.

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/robotci-uci-deti-myslet-informaticky-knihovnice-radi-jak-jim-neprekazet-174371>

Aktuálně.cz: článek o výuce informatiky a Škole učitelů informatiky, kde přednáší vedoucí CTV Půda Hana Šandová. Hronová, Zuzana. Aktuálně. Chytré Česko. Informatika se stane ve školách klíčovým předmětem, učitelé ladí formu. Tam, kde psal Hašek Švejka, oni krotí roboty (cit. 4. března 2022)

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/informatika-se-stane-ve-skolach-klicovym-predmetem/r~177d28b404d811ec878fac1f6b220ee8/>

Příspěvek na konferenci Učitel IN 2021, pořádá Západočeská univerzita v Plzni.

Šandová, Hana. R U R Rossumovi univerzální roboti. 9. října 2021

<https://www.ucitel-in.cz/program-2021/>

Odkaz na aktivity CTV Půda v článku Michaely Mrázové Výukoví roboti, s. 16, září 2021, DUHA MZK

<https://duha.mzk.cz/sites/duha.mzk.cz/files/souboryredakce/DUHASep2021.pdf>

Články jednotlivých škol účastníků se programů, příklad: SŠOS Polička, Kadeřnice v knihovně, 11. listopadu 2021

<https://ssospolicka.cz/kadernice-v-knihovne/>

Články o aktivitách Půdy v lokálních médiích: např. Jitřenka (dostupné z: <https://www.policka.org/jitrenka/2021>)